

MAGYAR ÖRÖKSÉG

102. díjátadó ünnepség

2022. szeptember 24.

MTA

**Magyar Örökség és
Európa Egyesület**

Magyar Örökség és Európa Egyesület
1114 Budapest, Bartók Béla út 59.
magyarorokseg1995@gmail.com
Tel.: +36 30 9416-202
www.magyarorokseg.hu

Javaslatokat kérjük küldjék a fenti email címre!

MEGHÍVÓ

== MAGYAR ÖRÖKSÉG ==

102. díjátadó ünnepségre

A díjátadás időpontja: 2022. szeptember 24. (szombat), de. 11.00 óra

A díjátadás helyszíne: Magyar Tudományos Akadémia Díszterme

(1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. I. em.)

Kitüntetésben részesülnek az átadás sorrendjében:

KESZI KOVÁCS LÁSZLÓ néprajzi filmezés terén végzett munkássága

Laudátor: Andrásfalvy Bertalan professor emeritus, korábbi művelődési és közoktatási miniszter

(a méltatást felolvassa Gazda István tudománytörténész)

CSILLAGOCSKA ALAPÍTVÁNY hitre és magyar tudatra nevelő szolgálata

Laudátor: Béres Klára, a Béres Alapítvány elnöke

MÁNYI ISTVÁN építőművészete

Laudátor: Sára Ernő grafikus művész, akadémikus, a MMA rendes tagja

MÁCS JÓZSEF felvidéki magyarság sorsát megjelenítő irodalmi munkássága

Laudátor: Mihályi Molnár László felvidéki tanár, költő, publicista

PROKOPP MÁRIA kiemelkedő művészettörténeti munkássága

Laudátor: Dr. Keserü Katalin Széchenyi-díjas művészettörténész, az ELTE Művészettörténeti Tanszékének professor emeritusa, a MMA tagja

KOLOZSVÁRI MAGYAR OPERA

Laudátor: Selmeczi György Kossuth- és Erkel-díjas zeneszerző, operarendező

TRIANONI SZEMLE SZERKESZTŐSÉGE történelmi feltáró munkája

Laudátor: Vári Fábian László kárpátaljai magyar költő, kritikus, etnográfus, az MMA tagja

Magyar Örökség 2022 szeptember Beköszöntő:

prof. Dr. Klinghammer István a MÖD Bírálóbizottság elnöke

Tisztelt Egybegyűlte, Hölgyeim és Uraim!

Tényként kezeljük, hogy napjainkra új világhelyzet alakult ki, és mindezt az európai köz hatalom egyre kevésbé tartja ellenőrzése alatt. A közös európai hálózatba törekvő szervezés arra készíti a nemzeti elkötelezettségű embereket, hogy egyre inkább követeljék identitásukat. Ezek már jól érzékelhető tények!

A változás és erkölcsi megújulás széles körben jelentkező igénye azzal biztat, hogy jön még valami nagy fordulat az emberiség történelmében. Az erkölcs válik legfontosabb történelmi tényezővé, mert meg kell védeni a közös emberi értékeket és tulajdonságokat. Így lesz újból modern és létfontosságú az erkölcs és a nemzet.

Fordul a kocka, az a hasznos, ami erkölcsös, és az erkölcs segít az identitásukat kereső embereknek ott, ahol a piac kifogy a szuszából. Az embereknek nyelvi-kulturális alapon álló védelemre van szükség, amit csak a nemzet állam nyújthat.

Azt tapasztaljuk, hogy az emberek biztonság utáni vágya a mai élet fő forrása. Nemcsak anyagi, hanem eszmei vonatkozásban is. Fontos a tradíció, a rend, a prosperitás, a béke, az igazságosság. Nos, ebbe a 21. század eleji világképbe kell belehelyezni az életünket, céljainkat és feladatainkat.

A görög-római filozófián és zsidó-keresztény valláson nevelkedett európai kultúrát mindig is az emberi értékek tisztelete jellemezte. Sajnos ez az európai közéletben ma alig érvényesül. Az értékek válsága lassan már – horribile dictu – az egész társadalmat érinti. Az értékek tisztelésére nevelni a család, az iskola és a vallásos közösségek, az egyházak a legalkalmasabbak. Az értékek teremtésére pedig a kultúra, azaz a tudomány és a művészet hivatott.

„Fides a nobis officium exigit: cordis et linguis”, a hit nemcsak szívet, hanem száját is kíván – írja Pázmány Péter. Igen, az igazságért tenni is kell. Ez elsősorban az írástudók feladata, - nagy történelmi tudással és erős keresztény hittel.

Az agysejtjeinkben rögzült tudást és az erkölcsöt nem lehet genetikailag átörökíteni. Ezek, az emberi magatartás és cselekvés példáin túl, szóval, írással, képpel örökíthetők át nemzedékről-nemzedékre, apáról-fiúra, mesterről-tanítványra. Ez a tanítás, a nevelés feladata. De a tudomány eredményeinek emberhez méltó alkalmazására, azaz erkölcsiségre, etikus magatartásra is oktatni kell a fiatalságot. Ez pedig Egyesületünk tagjainak önként vállalt kötelessége!

Keszi Kovács László néprajzi filmezés terén végzett munkássága Magyar Örökség

Keszi-Kovács László néprajztudós

Írta: Andrásfalvy Bertalan

Felolvassa: Gazda István

Amikor 1950-ben felvettek az egyetemre, Keszi-Kovács László a Pázmány Péter Tudományegyetem Néprajzi Intézetében dolgozott – mindent maga végzett: a néprajzi gyűjtéssel és kutatással kapcsolatos műszaki munkát, a fényképezés, a filmezés, a hangrögzítés tudósa és mestere volt. Előadásokat, szemináriumokat nem tartott – nem tarthatott –, valószínűleg azon egyszerű oknál fogva, amint azt maga vallja egy róla szóló portré-filmben:

„Természetem, hogy nem tudok hamisan lelkesedni, és nem vigyáztam sohasem arra, hogy ne mondjam meg, miről mi a véleményem”.

Pedig akkor már gazdag tudományos életút állt mögötte.

Festőművésznek készült gyermekkorában, és ez a művészi, lényegre törő látásmód jellemezte későbbi kutatómunkáját és írásait.

Közgazdaságtudományból doktorált 1937-ben: fő vizsgáztatója Teleki Pál volt, akinek akkor már szűkebb munkatársi köréhez tartozott, és Györffy István tanítványaként már kiterjedt néprajzi kutatómunkát és néprajzi dokumentumfilmek sorát készítette el.

Doktori vizsgája után Györffy professzor úr Finnországba, majd onnan Észtországba küldte tanulmányútra, hogy ott a néprajzi muzeológiát, a néprajzi lejegyzések archiválását és a néprajzi filmezés legkorszerűbb módszereit tanulmányozza, hogy azokat átültesse a magyar néprajzi munkába. Ő lett a hazai néprajzi filmezés megteremtője.

A Világon a legjobb és legalaposabb társadalmi néprajzi gyűjtőhálózatot a finnek és az észtek építették ki, ennek a mintájára szervezték azután azt hazánkban is, éppen Keszi Kovács László útmutatásai szerint. Teleki Pál Őt nevezte ki 1940-ben az Erdélyi Tudományos Intézet néprajzi részlegének vezetőjévé és a kolozsvári egyetem néprajzi intézetének tanárává. Önfeláldozó munkájának köszönhetően menekült meg e két intézet felbecsülhetetlen anyagának egy része a magyar tudomány számára.

Ha hivatalosan nem is tarthatott órákat az egyetemen, mi, fiatalok minden szavára lelkesen figyeltünk, ha összetalálkoztunk vele a folyosón, vagy behívott minket laboratóriumhoz hasonló szobájába néhány percre. Magánélete és tudományos munkája, minden megnyilvánulása elválaszthatatlan egységben tűnt fel nekünk, melyet magunkban így

fogalmaztunk meg: a magyar nép műveltségének kutatása, ennek felelős, sokoldalú szolgálata az igazság feltétlen kimondásával.

Életművének legértékesebb részéhez tartozik az a szakmai és erkölcsi hatás, amivel Ő e beszélgetések során felvértezte a fiatalokat. Így vallott önmagáról 1983-ban: „A néprajzi filmezés költséges feladat és kevés a szakemberek között az olyan, aki képiles látni képes a nép sokrétű munkáját, szokásait, egyszóval a népélet teljességét.”

A néprajz folyóiratát évtizedekig szerkesztette – soha olyan jó nem volt az Ethnographia!

Néhány tudományos könyve, tanulmánya máig meg nem túlhaladott, példaértékű alaplű.

pl.: „A kolozsvári hóstátiai temetkezése” (Kolozsvár, Minerva, 1944) a magyar temetkezési szokások történeti-összehasonlító monográfiája. Előítélet nélküli, tudományosan felkészült, lényegét kutató természettudományos alaposágú módszerét, összefüggésekre figyelő látásmódját nemcsak a tudományos munkákban hasznosították tanítványai, hanem felhasználta a nagy reményekkel induló magyar játékfilm-művészet is. Tanácsadója, de lényegében nemegyszer valóságosan a rendezője is volt olyan nagysikerű játékfilmnek, mint a „Talpalatnyi föld”, mely Szabó Pál regényéből készült (1948).

Szoros barátság fűzte nem egy neves művészhez és tudóshoz. Jancsó Miklós az ő vezénylete alatt ismerkedett a filmezéssel, még a Borsa-völgyi kutatás idején! Valószínűleg László Gyula nevezte el Őt „a jelenkor régészé”-nek –, ezen a címen Hoppál Mihály és Szakály István a 70. születésnapjára (1978) egy portréfilmet állított össze, míg a 90. születésnapjára Tari János, a Néprajzi Múzeum Filmstúdiójának vezetője készített róla filmet: „Minden kocka érték” címmel (1998).

105. életében, 2012. augusztus 18-án hunyt el Budapesten. Dr. Keszi-Kovács László életműve, felbecsülhetetlen szolgálata méltó a legmagasabb elismerésre: a „Magyar Örökség-díj”-ra.

Dr. Andrásfalvy Bertalan s. k.
professor emeritus

A Csillagocska Alapítvány hitre és magyar tudatra nevelő szolgálata Magyar Örökség

Laudátor: Béres Klára, a Béres Alapítvány elnöke

Tisztelt Elnök Úr, Tisztelt Bíráló Bizottság, Kedves Ünneplők, Hölgyeim és Uraim!

Igen jószívvel állok Önök előtt, hogy felkért feladatombnak, a nagyváradi Csillagocska Alapítvány bemutatásának eleget tegyek. Megtiszteltetésnek érzem és nagy örömmel vállaltam a felkérést, hiszen hosszú évek óta jól ismerem a Csillagocskák nagy családját. 16 év óta nemcsak közeli jó barátként, de a Csillagocska Családnapok állandó fővédnökeként is követhettem a munkájukat.

Egy rendkívül értékes közösségről beszélhetek, ahol a hit, a magyarság, a család szent hármasa jelenti az alapokat, kultúránk, hagyományaink ápolása az építőköveket, az összetartozás, a közösségi szellem ereje a kötőanyagot. De még ennél sokkal többek ők, mert a Csillagocskák nem csupán önmagukban építkeznek. Az Alapítványnak hatalmas kisugárzása van: jövőt, tartalmas jövőt építenek.

1999-ben a közösségét szívvel-lélekkel szolgálni kívánó fiatal lelkipásztor került a Nagyvárad-réti református közösség élére, Pálfi József. 2002-ben, éppen 20 évvel ezelőtt, az ő javaslata és előterjesztése alapján a Nagyvárad-réti Református Egyházközség presbitériuma létrehozta a Csillagocska Alapítványt. Dr. Pálfi József lett az elnöke, segítői pedig lelkes munkatársak és a közösség tagjai.

Az Alapítvány elsődleges célja egy egyedi és igényes programmal működő magyar Zeneóvoda létrehozása és működtetése volt, ahol hagyományainkra támaszkodva, anyanyelvükön nőnek a gyermekek, olyan neveltetésben, hogy hitükben erősek, kultúrájukban értékesek, identitásukban szilárdak legyenek.

Kezdetben szűkös körülmények között zajlott minden tevékenységük: az óvoda, a tánccsoport, az énekkar, a zenekar a templom alagsori termeiben működött. Csupán bő évtized eltelte után, 2014-ben épült fel a Magyar Kormány támogatásával az új és korszerű óvodaépület. A nehézségeket a lelkes és színvonalas munka ellensúlyozta, dinamikusan fejlődött a közösség.

A Zeneóvodával együtt, természetes szimbiózisban kezdte meg működését a Csillagocska Gyermekek- és Ifjúsági-tánc ház is a Partiumi Keresztény Egyetem zeneszakos székelyföldi hallgatóinak bevonásával. A résztvevők száma hamarosan száz fölé emelkedett. A tánc ház jelentőségét

mutatja, hogy 2019-től a budapesti Hagyományok Háza partiumi stratégiai partnerévé váltak.

A Csillagocska alaptevékenységéből az idők során további fontos entitások nőttek ki. A táncházból a különböző korúaknak Csillagocska Táncsoportok alakultak, melyek mellett megerősödött az élő és autentikus zenét biztosító Csillagocska Zenekar. Nekik köszönhetően az évek során nagyon sok gyermek tanult meg hangszeren játszani. Az értékek és a jó hangulat építő hatása és közösségformáló. A gyermekek példáját a szüleik is követték, és hamarosan megalakult a Csillagfény – Szülők Kórusa. A sort a Váradi Dalnokok Férfikara folytatta, majd megalakult az Asszonykórus is, és mivel az óvoda és a táncház pedagógusai sem akartak kimaradni a sorból, 2017-ben megalapították a Csillagocska Pedagóguskórust.

A Csillagocskák híre messze száll: röpítik a gyermekek, táncosok, zenészek, énekesek. Lassanként olyan intézménnyé fejlődtek, mely nagyobb szabású rendezvények megszervezésére is képes lett. Néhány példa: évente rendezik meg Nagyváradon a Csillagocska Gyermekek- és ifjúsági néptánc találkozót. Évente van Farsangtemetés, melyet a Partiumi Keresztény Egyetem dísztermében adnak elő, s amelyre hivatalos az egész város.

A Csillagocska Családnapok során a táncos és énekes bemutatók mellett a közösség családjaikat érintő fontos és komoly témák kerülnek terítékre, szakmai előadásokkal, rangos meghívottak közreműködésével.

A Csillagocska Alapítvány ma már jelentős saját produkciókkal, „nagybemutató” táncjátékokkal is büszkélkedhet. Legutóbb, 2021-ben a Zsoltár a Váradi Bibliáért című misztériumjátékuk aratott hatalmas sikert, nemcsak Nagyváradon, de Magyarországon is.

A Csillagocska Alapítvány gondozásában számos írott és hangzóanyag került kiadásra. Gyermekdalos gyűjtemények (Útravaló I., II.), a Jubileumi Évkönyv, Csillagösvényen... címmel. A Mindenek meghallják albumuk Biharország zenés, énekes értékeiből mutat be egy csokorra valót.

A bibliai üzenet a meggyújtott lámpásról így int mindannyiunkat „Vajon azért gyújtanak lámpást, hogy a véka vagy az ágy alá rejtse? Nem azért, hogy a lámpatartóra tegyék?” (Mk 4,21) Igen, a lámpásnak a tartóban van a helye, és világítania kell. Szórnia kell a fényt a körülötte lévőkre. Megalapításakor a Csillagocskákhoz, a zeneóvodába csupán néhány gyermek járt. Ma emberek ezreire sugározzák csillagfényüket. Mindezt a ma Romániájában, magyarságukra büszkén, hitükben erősen.

A 20 év során igencsak messzire jutottak. Kairosz és Kronosz párosában Kairosz nagyon is elégedett lehet! Az évek nem csupán elmúltak a

Csillagocskák felett, de bőséggel teltek is. Méltán váltak valódi partiumi márkává, és méltóvá arra, hogy a magyar örökség részei lehessenek.

Ahhoz, hogy idáig eljuthassanak nagyon sokan dolgoztak. Közülük szeretném kiemelni a legfontosabbakat, akik nélkül ma nem lennénk itt.

Elsősorban is dr. Pálfi Józsefet – a Csillagocska Alapítvány alapítóját, és kuratóriumának elnökét, aki egyúttal a Nagyvárad-réti Gyülekezet vezetője és a Partiumi Keresztény Egyetem tanára, jelenleg rektora. Továbbá Székely Ferenc ügyvéd, jogtanácsost, Benedek Árpádot, aki a táncháztevékenység alapítója, szervezője, koordinátora, Márkus Zoltánt, a zenei élet, a kórusok motorját és Dobrai Júlia vezető óvónőt. Főhajtás elhivatott munkásságuk előtt!

Szívből kívánom, világítsanak egyre többen, egyre messzebbre, hogy fényük borítsa be a nagy magyar eget!

MÁNYI ISTVÁN építőművészete Magyar Örökség

Laudátor: Sára Ernő grafikus művész, akadémikus, a MMA rendes tagja

Mányi István

Ybl-díjas építész

Kamaszkoromban szitalós, későőszi vasárnapokon gyakran bevillamosoztam a pesti belvárosba. Hogy miért? - nem tudom, célom nem volt, mászkáltam, szemlélődtem.

A golyólyukasztotta házfalak sérült vakolata leszaggatott ruhaként az épület csupasz téglatestét mutogatták. A váltakozva esővé erősödő szitalás bekergetett a kapunyílásokba, melyek felett az erkélyeket roppant Atlaszok tartották. A mives ablakkeretek sorát helyenként a szükség pótolta, a harcok sérüléseit így-úgy befalazták.

Szomorú elhanyagoltság. Iskolás-kori emlékek.

Az évek haladtával foltszerűen változások történtek.

Visszakapta szépségét a volt Fővámház, a Közgazdaságtudományi Egyetem épülete.

A közönség nézegette, körbejárta, de érdeklődése valószínűleg nem terjedt ki arra, hogy kinek is köszönhető ennek - a városkép szempontjából is fontos épületnek - a megújulása.

Kezdett felöltözni Budapest.

Az iskolai évek végeztével gyerekeimmel jártuk az országot.

Egerben sétálva néztük a feléledő műemlékeket, a barokk házakat. Hogy kinek köszönhetjük az épületek értő rendbetételét: körülnézve, nem remélhattünk eligazító választ.

Az idő, mely napi feladataim közepette egyre rövidült, csak villanásként érzékeltette a főváros változását. A Várbazár épületegyüttesének újjászületését a túlparton robogó 2-es villamos ablakából nézegettem. Orromban éreztem a szobrász Vilt Tibor, - majd tőle örököelve - Gulyás Gyuszi műtermének állandó beázásszagát.

Hajdani látogatásaimból ez az emlékem maradt.

A 2-es villamos sikoltva lebújt a Lánchíd feljárója alá és ismét elmaradt a kérdés, hogy kinek a figyelmes és értő munkája varázsolja eredeti szépségébe vissza ezt a sokat szenvedett és méltatlanul lehasznált épületegyüttest.

Amikor Klinghammer professzor úrtól meghívást kaptam, hogy ismertessem meg a grafika lehetőségeivel a Térképészettudományi Tanszék

hallgatóit, felfelé lépdelve a Ludovica főlépcsőjén az járt az eszemben, hogy valamikor a harmincas évek elején az apám is ezeken a lépcsőkön járt és én ezt már nem beszélhetem meg vele.

A Ludovica épülete is példásan megújult, munkáim során, kiállításrendezés közben, vagy lent kávézva nem jutott eszembe, hogy az ott dolgozókat megkérdezzem, ki volt az építész, aki az eredeti, megszépült külsőben ezt a belső modern komplexitást létrehozta.

Az ELTE Természettudományi Kar átköltözött Lágymányosra. Néztem kívülről, jártam a belső terekben. Nem került szóba, hogy kinek a térformáló képzelete szülte a kupolatér látványát, elmaradt a kérdés.

Folytathatnám a sort, az Urániában rendezett együttlétek alkalmaira emlékezve, a Városligeti Műjégpályán - ötven év kihagyás után - óvatosan bemutatva kissé bizonytalanná vált tudományomat unokáimnak. A különbséget a régi, és a megújult épület között csak én láttam. Az ő számukra már ez volt a természetes.

A Komáromi Csillagerődben tett fárasztó hosszú séta, a megújult Szépművészeti Múzeum, mely az eddig „bezzeg” példaként felhozott számos európai múzeummal felveszi a versenyt. Láttuk teljességében a reneszánsz termet, amelyet így még soha. Bejártuk a sohasem volt alsó szintet, mely minden látogatói komfortigényt kielégít.

Nem tudtam, nem érdeklődtem az iránt, hogy kinek köszönheti a múzeumlátogató közönség ezt a minőségi átalakulást.

Váratlan szerencsémnek köszönhetően a Róheim villa felújításának kapcsán választ kaptam az előzőekben felvetett, mulasztásomból adódó ismerethiányomra.

Megismerhettem Mányi István Ybl-díjas építészt.

Egy építészeti életmű kiragadott részleteiről beszéltem eddig, melyek életem különböző szakaszaira visszaemlékezve személyes örömet okoztak nekem. Talán úgy is fogalmazhatnék, hogy állampolgárként éreztem valami büszkeséget és megelégedettséget.

Szeretek ebben a városban élni, szeretek ebben az országban élni.

Az utóbbi tíz években ennek a városnak és ennek az országnak jelentős épületei visszakapták a fiatalságukat. Az elmúlt tíz években új épületek szépítették meg a volt rozsdáövezeteket, régi szép épületek kapták vissza méltóságukat, korszerű belső terekkel.

Mert vannak felkészült, biztos tudású, lelkiismeretes, a kor igényét és az épület szépségét ötvözni képes építészeink.

Ezen építészek első vonalába tartozik Mányi István!

Évtizedek óta tervez, ment, őriz, érvel, épít újat és megújítva visszaadja a régi szépségét.

A rábízott épületek újjáélesztése során nem csupán a szívét, a tüdejét, az érrendszerét újítja meg, hanem visszaadja a lelkét is! Azt a lelket, mely egy kor hangulatát sugallja, mely ha elhal, vákum keletkezik a helyén és szomorúbb lesz a város.

Az építőművészet örök és soha meg nem akadó folyamatának pillanatnyi fázisait láthatjuk nap-mint nap. Egy csodálatos, küzdelmes, változatos és gazdag alakulástörténet pillanatnyi állomásait, melyet az élet hajszolva hajszol tovább s amelynek végső kiteljesedése az idők végtelenébe van kitolva.

Köszönöm – Mányi Istvánnak is -, hogy amit én és a gyermekeim még romnak, elhanyagoltnak ismertek, unokáimnak már teljes pompájukban tudom megmutatni.

Jó érzés ez így a hetedik X után!

Számos, általam most fel nem sorolt fontos munkája okán is, az ezekért megérdemelt kitüntetései, elismerései, lelkiismeretes szakmai hozzáállása, emberi tartása miatt

Mányi István építő művészete a Magyar Örökség részét képezi.

MÁCS JÓZSEF felvidéki magyarság sorsát megjelenítő irodalmi munkássága

Magyar Örökség

Laudátor: Mihályi Molnár László felvidéki tanár, költő, publicista

NEHÉZ MAGYAR ÖRÖKSÉG MÁCS JÓZSEF ÉLETMŰVE

Ha a felvidéki magyarok elmúlt évszázadának három kiemelkedő regényíróját szeretnénk felmutatni, bizonyosan köztük lesz Mács József is. Ő az, aki az élet valóságával szülőfalujában, Bátkában ismerkedett meg, hogy aztán Rimaszombatban, Sárospatakon és Miskolcon folytassa, majd József Attilától azt is megtanulta, hogy a „múltat be kell vallani”, és e múltnak „adósai vagyunk szelíd jövővel”. Mert a hatalmi szóval némaságra és hamis valóságértelmezésre ítélt világ megöli az álmokat, eltorzítja a lelkeket, elrabolja a jövőt.

Nem akart próféta lenni, de hitte, vallotta és remélte, hogy az igazság felmutatása mentőöv lehet a hazugság tengerében fuldoló hajótöröttek számára. Megszerezte hozzá az írói készségeket is: a gömöri palócok sajátos elbeszélő mentalitásából, a magyar irodalom hagyományaiból és a vele született tehetségéből építkezve. Így lett újságíró. Am ott és abban az időben nem irodalmi feladatokat bízta rá, s amikor az igazmondás területére merészkedett, a hatalmi gépezet máris lecsapott a rebellisre. 1957 elején, hogy vele példát is statuáljanak a magyar forradalommal szimpatizálók számára, kirúgták az Új Szó napilaptól, ahol már korábban is kényelmetlen kérdéseket tett fel a rendszer működése és a csehszlovákiai magyarok helyzete kapcsán.

Először novelláival tapogatta a tűréshatárt a felborult erkölcsi értékrend okait kutatva. Az 1964-ben írt *Adósságtörlesztésben* pedig már a jogfosztás és deportálás sorsrontó vetületét veszi célba. A regény csak négy év múlva, a '68-as enyhülés idején jelenhetett meg, de a reménykedés rövid időszakát a láncfegyverrel kísért visszarendezés követte. A rebellisekre fenyegetés, megtorlás, felfüggesztés, elhallgattatás várt. Ürügyként az 1972-ben megírt *Magasság és mélység* című regényét hozták fel (már kiszedve állt a nyomdában, de három folytatás után letiltották közlését a Nő c. hetilapban), mert „az egyház erkölcsét a párt erkölcsé fölé helyezte”, ám az ítélet valódi oka Mács egész irodalmi, újságírói és közéleti szerepvállalása volt.

Közel egy évtizednyi szilencium után jelenhetnek meg újra írásai a megtörték kategóriájában. A cenzorok éberségét is megzavarva kódoltan fogalmaz meg olyan témákat, amelyekben egyéni és társadalmi tragédiákhoz vezet vagy önpusztításba menekülő, lelki egészségüket elvesztő sorsokat eredményez a megtörtént események elhallgatása, elfojtása, meghazudtolása vagy

az identitás, az anyanyelv és a hit megtagadása. Ilyen regény a *Kétszer harangoztak*, a *Szélfúvásban*, a *Vesztes*, majd a *Temetőkapu*.

Könyvei nagy példányszámban és fenyegetően gyorsan elfogytak, de mielőtt még a pusztulást lezáró temetőkapu ránk csapódott volna, a rendszer omlott össze. És egy kicsit ránk is dőltek a falak, mert a felvidéki magyarok jog- és esélyegyenlőségét nem engedték kibontakozni. Ráadásul a szabadság és a demokrácia haszonelvű értelmezése felgyorsította az önfeladás és a beolvadás folyamatát.

Mács tehát, akit még rehabilitálni is elfelejtettek, folytatta küldetését. Visszavonul Páskaházára, apósáék házába, hogy az arcát vesztő pozsonyi közegből elmenekülve írhasson. Szinte megtáltosodik, és sorra jelennek meg regényei. Az *Égig érő palatábla*, az „*Öröködbe, Uram...*” tetralógia kötetei (*Apám regénye*, *A Kos jegyében*, *A sötétség gyermekei*, *Az üstökös visszatér*), közben teljes terjedelemben a húsz éve betiltott *Magasság és mélység*, majd a *Trianon harangjai* és a *Bolondok hajóján*. Az „*Öröködbe, Uram...*” címadó 79. bibliai zsoltár Mács József számára nem csupán helyzetkép, de egy életre szóló feladat is, amelyet még gyermekként kapott útravalóul a tarisznijába Bátka akkori református lelkipásztortól, akit műveiben gyakran kovászoló pozitív szereplőként ábrázol.

Utolsó regénye halála előtt három évvel, 2014-ben jelent meg. *Az elcsatolt vagon* már a címével is a felvidéki magyarok elmúlt egy évszázadának útvesztőire utal, de azzal a reménységgel néz szembe az elmúlással, hogy a lelkekben segített „helyretolni a kibillent” időt. Munkásságának legnagyobb elismerése az olvasók lelkébe oltott tisztánlátásból fakadó remény dacos vállalása, a kilátástalannak tűnő helyzetek ellenében is.

„*A vérzivataros, viszontagságos 20. század története, dédapáink, nagyapáink és apáink regénye is erre tanít: ők sem kívántak továbbjutni saját maguknál, saját életüknél. De nem elégedtek meg kevesebbrel sem. Nem vágyták a lehetetlent, de vállalták, hogy kíméletlen őszinteséggel élénk tárják mindazt a tanulságot, bölcsességet, ami segít nekünk és utódainknak tovább írni a történetet, mindannyiunk történetét.*” – mondta 2004. március 30-án Orbán Viktor az „*Öröködbe, Uram...*” Püski Kiadónál megjelent kötetének budapesti könyvbemutatóján.

Mács József 1931. április 18-án született Bátkában, a hajdani Gömör vármegyében. Elhunyt Pozsonyban 2017. augusztus 31-én. Temetése szeptember 15-én volt Bátkában, református szertartás szerint.

PROKOPP MÁRIA kiemelkedő művészettörténeti munkássága Magyar Örökség

Laudátor: Dr. Keserü Katalin prof. emeritus, Széchenyi-díjas művészettörténész

Prokopp Mária művészettörténész (1939)

van-e, ki e nevet nem ismeri? – kérdezhetnénk joggal mi is Petőfivel,

jóllehet a művészettörténet, mint szakma, sokat vesztett a népszerűségéből azóta, hogy külön van, aki műveli, s külön, aki „kommunikálja” a „közönség” felé vagy aki intézi a művészet ügyeit a különböző rendeltetésű hivatalokban. Mari azonban jószerével minden munkát maga végez, igaz, hogy közben időről-időre önkéntes segítők vagy természetes szakmai együttműködők sokasága csatlakozik hozzá itthonról és külföldről. Vajon miért?

Részen mert „esztergomi” (a szülei ott teremtettek otthont és dolgoztak: apja mint járásbíró – aztán révész a Dunán, ekkortól viszont az édesanyja az Esztergomi Keresztény Múzeum munkatársa). Esztergom – a középkori országközpont, a ma is katolikus egyházi központ, a család össze- és kitartása minden időkben – kezdettől befolyásolja a szívét/tudatát. Lokálpatrióta, aki ott s ma is abban az ún. Prokopp-házban és -kertben él, ahol a felmenői a 19. század eleje óta. Ráadásul Esztergomot művészeti központnak is tekinti (és bizonyítja a munkásságával, hogy az volt a történelemben). A művészet jelentősége pedig nem évülhet el az évszázadok alatt, nemcsak a művészettört. szaporodó, feltárt értékeinek tanúsága szerint nem, hanem Mari személyes tanúsága szerint sem. 60 éve dolgozik ezen, gőzerővel (előbb a középkor és kora-reneszánsz magyarországi, majd közép-európai illetve itáliai festészetét kutatta, hogy művészettörténeti kontextusba helyezze az esztergomi emlékeket,¹ akár stiláris, akár ikonográfiai szempontból és történeti, irodalomtörténeti kutatásokat is folytatva², az utóbbi negyedszázadban pedig megsokszorozta eredményeit), hogy folyton gyarapodó tudásával megerősítse: Magyarország az európai műveltség ismert otthona (volt és lehet), a művészet pedig a kultúra terjesztője, össze- és fenntartója.

¹ 1962-ben diplomadolgozatát az esztergomi Várkapolna XIV. századi falképeiről írta az ELTE-n, 1967-ben ugyanott szerzett doktorátust a gömöri XIV. századi falképekről írt disszertációjával, majd 1976-ban kandidátus lett az itáliai trecento festészet és a közép-európa falfestészet kapcsolatait bemutató-elemző dolgozatával. Ezt angolul is közzétette az akkori Akadémiai Kiadó, mely feladatának tekintette a kiemelkedő kutatási eredmények nemzetközi terjesztését.

² 1995-ben habilitált, témája a Szépművészeti Múzeum kis Sassetta-képének ikonográfiai szempontú beillesztése volt egy hajdani teljes oltárba

Ehhez szükség volt/van a szakszótár – a szemléletünk – módosítására is: a „provinciális művészet” kifejezés hazai elterjedtségével szemben annak bizonyítására, hogy az ország főemberei egykor a legjobb, ismert mestereket hívták ide dolgozni, és hogy a külföldi „hatások” helyett érdemesebb kapcsolatokról beszélni, melyek bőven voltak Magyarországon, Rusztól Barcelonáig.

A tudományos pálya logikájának az is része, hogy az első magyar művészettörténészek által felvetett kutatási területeken dolgozik, és a tapasztalatokat-eredményeket-kapcsolatokat továbbadja: Mari a kezdetektől – az ELTE-n 1970-től tanít, máig – szorgalmazza az egyetemi hallgatók külföldi tanulmányútjait, s azóta, hogy – a rendszerváltás után – az európai Erasmus-rendszer életbe lépett nálunk is, számtalan fiatal köszönheti neki és szakmai kapcsolatainak az induló lépéseket/eredményeket a művészettörténeti pályán.³ Vayer Lajos, az ELTE-tanszék egykori vezetője az 1969 szeptemberi CIHA kongresszus tudományos és mindenek titkárának hívta Marit Budapestre, és a teljesítmény rendkívüli volt: 12 szekcióban 500 résztvevővel zajlott a kongresszus itt, az MTA épületében, *A regionális művészet helye az egyetemes művészetben címmel!*⁴ Ez a kongresszus volt az első a hidegháború után(? közben?), ahol például egy szovjet meg egy amerikai szakember összetalálkozhatott, Budapesten, vagy például a világhírű emigráns magyar, a Michelangelo-kutató Tolnay Károly ismét találkozhatott régi barátaival, köztük Fülep Lajossal, az ELTE-tanszék korábbi vezetőjével stb. A téma pedig ma is aktuális, sőt! Ebben a kutatói-oktatói-tudományszervezői teljességben professzora, Vayer Lajos irányító támogatása ma is példaként emelendő ki.

Hallgatói kapcsolatai, persze, kölcsönösek: Tüskés Anna hatalmas tanulmánykötetet szerkesztett a tiszteletére, bevonva a kollégáit is, a 70. születésnapjára, melynek már a címe is sokat mond róla és elveiről: *Omnis creatura significans – Mindenki egyformán fontos.*⁵ S amikor a professzorasszony szerzőket keres – mint legutóbb is történt, az Esztergom teljes építészettörténetét feltáró, most megjelent kötettel -, akkor jönnek is az egykori, minden történeti vagy stíluskorszak tudoraivá vált növendékek is, és vele dolgoznak.

³ 22 európai egyetem művészettörténeti tanszékével kötött ERASMUS-szerződést, melyek keretében, persze, az oktatók is utazhatnak.

⁴ Mi, hallgatók részt vehettünk az érkezők tájékoztatásában, s mondanom se kell, hogy odavoltunk, amikor egy-egy kötelező olvasmány szerzőjét élőben láthattuk.

⁵ CentrArt Egyesület, Bp., 2009

A művészettörténet szakmához, mint minden régi, Európában gyökeret vert mesterséghez hozzá tartozik a folytonos megújulás is: Mari egy ideje az Árpád-házi szentek európai kultuszának és képzőművészeti emlékeinek tudományos bemutatásával foglalkozik. Példaképe azonban a nápolyi Santa Maria Donna Regina templomban nyugvó Magyarországi Mária királyné: hazaszereteten, okosságban és vitalitásban – ahogy maga mondja.⁶ Ézsias Erzsébet Perpetuum mobile című, Prokopp Mária pályáját bemutató, igencsak találó című könyve – Mária szavain keresztül – bőven szól erről.

Mindig bámultam Mari töretlen bizalmát a világban, a szakmájában, a saját munkájában, hiszen évtizedekig együtt dolgoztunk. Tudom, hogy bizalma az alapvetően benne élő hit következménye. Szüksége is volt/van rá, hiszen Vitéz János érsek esztergomi studiolója reneszánsz freskóinak feltárása-feldolgozása közben, amivel 20 éve foglalkozik, számos méltatlan támadás érte itthon. Pedig a róluk írt könyvével megnyitott kutatási tér, az általa összehívott nemzetközi konferencia a studiólóról mint sajátos épített-diszített térről inkább méltó folytatást igényel, a szakmánk lassan kivesző szabályai szerint. Mindenesetre Mária velük lett a Szent István Akadémia tagja, majd munkásságáért a Magyar Kultúra Lovagja és Széchenyi-díjas művészettörténész.

Ahogy a hely szeretete és művelése Magyarországon nemzeti örökségnek mondható, úgy a lokálpatrióta művészettörténészből a szakmájának új Európa-képet, olvasóinak/hallgatóinak új öntudatot adó Prokopp Mária személyisége is az.

Kedves Mari, gratulálok a díjadhoz, amely talán épp ezt fejezi ki!

⁶ Az Anjou-család az ő unokája, Károly Róbert által lett az Árpád-ház utóda és az ország felvirágoztatója. Szerepének művészettörténeti feldolgozása magyarul és olaszul is megjelent. (Egy „vezetésén” magam is részt vehettem ott, megtapasztalva az egykori nápolyi udvar nemzetközi - így magyarországi, szinte napokra lebontott – kapcsolataiban és kapcsolati hálójában való lenyűgöző jártasságát, mely, persze, elmondható bármely, általa kutatott történeti emlékekkel kapcsolatban.)

A KOLOZSVÁRI MAGYAR OPERA

Magyar Örökség

Laudátor: Selmeczi György Kossuth- és Erkel-díjas zeneszerző, operarendező

Hölgyeim és uraim, tisztelt egybegyűltek,

elérkezett a huszonnegyedik óra utáni pillanat, hogy a magyar kulturális és művészeti élet elismeréssel adózzon a Kolozsvári Magyar Operának.

Mikor felkérést kaptam ennek a laudációnak az elkészítésére, úgy éreztem, meg kell bizonyosodnom afelől, hogy az elkötelezettség nem vakít el, hogy az intézmény iránti rajongásomban mások is osztoznak: pályatársakat, a zenei és színházi élet elitjének tagjait hívtam fel, tudakolva, hogy egyetértünk-e abban, hogy a Kolozsvári Magyar Opera korunk egyik legfontosabb magyar művészeti intézménye. Kivétel nélkül mindenki megerősített ebben a meggyőződésemben. Úgy érezhetem hát, hogy jelen soraim a magyar zeneszerzők, karmesterek, rendezők, neves előadóművészek széles körének elismerését is közvetítik.

Mindenekelőtt essék szó a “szent” szolgálatról. Arról, hogy a Kolozsvári Magyar Opera működésének minden pillanatát áthatja annak az egyedülálló zenés színpadi tradíciónak az erkölcsi kényszerítő ereje, mely éppen 230 évvel ezelőtt született meg. A magyar kultúrtörténet ismerői tudják, hogy ez mit jelent: mit jelentett a múltban, és mit jelent ma.

Jelentette a magyar szó és a magyar zenei karakter egységét,

jelentette a szoros kapcsolódást Európa művészetéhez, jelenlétünket az egyetemes zenetörténeti és műfajtörténeti folyamatokban,

jelentette azt, hogy egy-egy nagy Verdi-opera a megírását követő évben már látható-hallható volt magyarul Kolozsvárt,

jelentette, hogy a fiatal Erkel is Kolozsvárt szerezte a muníciót a magyar nemzeti opera megerősítéséhez, de

jelentette azt is, hogy a könnyedebb, szórakoztató műfajok, az operett, a népszínmű mennyire túlbecsülhetetlen szolgálatot tettek az anyanyelv ápolásában, teremtettek mindig új, ünnepi eseményt a közösség életében, mindig felülemelkedve holmi népi-urbánus ellentétén.

Mindent egybevetve: a Kolozsvári Magyar Opera mindenkor a közönség és a közösség szolgálatának parancsát tekintette magára nézve kötelezőnek.

Szerencséjére, időről-időre akad egy-egy Bánffy Miklós, Janovics Jenő, egy-egy Szép Gyula, aki képes a történelmi fordulatok válságait kezelni, a mindenkori társulatot megőrizni a színpadi hivatás és a remekművek terében, szembeszegülni a közéleti nyomással, nem engedni az ízlésrombolás világdivatjának, a kommersz szirén-hangjainak. És örködtek a karmesterek, Vaszy Viktor, Rónai Antal, Hary Béla, és örködnek az újak, Horváth, Jankó, Kulcsár. Örködni, őrizni az elhivatottságot, a művészi igényességet - ez a dolguk!

Nézzük, mi is a dolga manapság a Kolozsvári Magyar Operának?

Dolga, hogy műsoron tartsa a nagy repertoárt, a műfaj remekműveit, a “kötelező olvasmányokat”.

Dolga, hogy a magyar repertoár folytonosan jelen legyen, hogy az apukák mindenkor elvihessék gyermekeiket János vitézzel, Háryval, Hunyadi Lászlóval találkozni. A Kolozsvári Magyar Opera a klasszikus magyar repertoár csaknem teljes spektrumát - Erkel, Kodály, Bartók - műsorán tudhatja.

Dolga továbbá, hogy a magyar operett-repertoár fontos darabjaival is szolgálja a magyar nyelvű zenés színpad jelenlétét a kisebbségi magyarság életében.

Dolga, hogy figyeljen korunk törekvéseire, hogy szakmai életét a jelenben, az európai valóságban élje; hogy teret nyisson az alkotásnak, a műfaj mai éltetőinek. A Kolozsvári Magyar Opera egyedül nagyobb kortárs repertoárral rendelkezik, mint a Kárpát-medence operajátszása összesen.

Dolga még, hogy az opera varázslatos világát eljuttassa Nagyváradra, Marosvásárhelyre, a székelységbe, a szórványba, netán Budapestre, Miskolcra, Nyírbátorba és az Internetre.

És dolga, vagy dolgának tekinti, hogy - mintegy saját árnyékát is átlépve - egyfajta művészeti centrumként befogadjon népzene, musical, konferenciát, zenetörténeti kutatást, kiállításokat, hogy megszülessenek pazar táncszínházi produkciók, különleges szimfonikus és kamarazenei hangversenyek. Az Opera évtizedek óta menedéke a művészi értéknek elkötelezett embereknek,

és fényes bizonyítéka annak, hogy az “anyaországi” és “határon túli” kultúra, művészet megkülönböztetése: álság! Egyetlen és egységes magyar kulturális-művészeti tér létezik!

Végezetül: az Opera egy-egy produkciója olykor valóban a világszínpadra kívánczik. De talán még ennél is fontosabb a mindenkori társulat szakmai tisztessége, habitusa, etikája, mely sajnos egyre inkább párját ritkítja.

Ez a díj végre artikulálja azt, amit régóta mindenki tud: a Kolozsvári Magyar Opera a magyar örökség kitüntetett része. Maradjon így!

$\text{♩} = 60$

Mint szám-ű - zött, ki ván - do - rol a sű - rű é - jen át, s vad

3 Főr - ge - teg - ben nem le - lé ve - zér - lő csil - la - gát, az

5 em - ber - szív is úgy bolyong, oly e - gyes e - gye - dül. Úgy

7 té - pikünn az or - kán, mint az ön - vád itt be - lül. Csak

9 egy nagy ér - zés él - te - tett sok gond és gyász a - latt, hogy

11 szent ha - zám és hős nevem szep - lőt - len meg - ma - radt. Most

13 mind a ket - tő or - vos - ra vár, s míg itt tőp - ren - ke - dem, ha -

15 zám bo - rít - ja szem - fő - dél, s el - vész be - csü - le - tem.

18 Hazám, hazám, te min - denem! Tudom, hogy é - le - tem ne - ked köszön - hetem!

22 Arany mezők, e - züst folyók, hős vértől á - zottak, könnytől á - radók.

26 Sajgó se - bét fe - lej - ti Bánk, zokog, de szolgál - ja né - pe szent javát.

30 Magyar hazám, megáldlak én, szép érted élni, érted hal - ni, te szép magyar hazám!

A TRIANONI SZEMLE SZERKESZTŐSÉGE történelmi feltáró munkája

Magyar Örökség

Laudátor: Vári Fábián László kárpátaljai magyar költő, kritikus, etnográfus, az MMA tagja

A VÉTEK NEVE – TRIANON

A Trianoni Szemle és Archimédesz Szidiropulosz méltatása

Háborog a világ. Fellegeivel a jajszót ezer kilométerről is elhozza a szél, s azt tartják sokan, a kontinensre kiterjedő szolidaritással szemben az ünneplés vétek. Valóban? Nekünk pont ma van ünnepünk, pont most emlékezünk arra, hogy ellenünk is épp eleget vétett a világ. A vétek neve – Trianon, az ünnep neve – nemzeti megújulás.

A Trianon-téma száz éve fáj minden magyarnak, de csak az elmúlt másfél évtizedben került vissza igazán a nemzeti emlékezetbe. Jelenlegi helyzetünk általa válik érthetővé, és általa erősödik nemzeti összetartozásunk is. 2009-ben a nemzeti önismeret elmélyítése, a nemzeti megújulás elősegítése végett néhány elhivatott ember (Fábián Gyula újságíró, Kolczonay Katalin szerkesztő, Raffay Ernő történész, Sipos Endre művészeti író, Szidiropulosz Archimédesz szociológus és Zeke Gyula tanár-újságíró) tudományos-ismeretterjesztő, negyedéves folyóiratot indított útjára – a Trianoni Szemlét. A két háború közötti Magyar Szemle szerepét kívánták újraírni, azt tekintve szellemi elődjüknek. Céljuk a magyarság egyik legmeggrázóbb, máig ható tragédiájának őszinte, tisztességes, „harag és részrehajlás” nélküli feltárása és feldolgozása, az összefüggések megértése és megértetése. A lap következetes szemléletével és gazdag forrásközléseivel hozzájárult ahhoz, hogy Trianon ne legyen többé tabu-kérdés Magyarországon. A folyóirat körül eleven szellemi, baráti és tudományos műhely jött létre, kutatók sora állt be mögé, köztük sok fiatal.

Alapban közzétett szaktanulmányok végigvezetik az olvasót a kiegyezéssel kezdődő, Trianonhoz vezető úton. Olvashatunk a parlamenti vitákról, a közjogi küzdelmekről, a nagy háborúról, a hátszagról, gróf Tisza István küzdelmeiről, az Osztrák-Magyar Monarchia széteséséről, a hadifoglyokról, de kuriózumként a görögök Trianonjával is megismerkedhetünk, hiszen ma sem tudja az európai közvélemény, hogy milyen emberiség elleni bűnöket követtek el a törökök a nem muzulmán népekkel, köztük a pontuszi görögökkel szemben 1908 és 1922 között. A kutatók rendszeresen foglalkoznak az elszakított nemzetrészek sorsának alakulásával, beszámolnak a megmaradásért folytatott küzdelmeikről, ugyanakkor a trianoni tragédia szépirodalmi feldolgozásaiból is rendszeresen közöl olvasnivalót a lap. Ami azonban valóban rendhagyó, a szerkesztők érdeklődő figyelemmel

tekintenek a határokon túlra, az is követik, hogyan formálódik és változik a világ gondolkodóinak véleménye a magyarokra erőltetett békediktátumról. Ez is hozzájárult, hogy a folyóiratok népes piacán a lap tudott életben tudott maradni.

Aki ezt a felelősségteljes, széles ismereteket igénylő munkát szervezi és irányítja, a tanár, szociológus és történész – Szidiropulosz Archimédesz, a görög. Láncsak: nem fontos a magyar származás ahhoz, hogy valaki hibátlan öntudattal vallja magát közösségéért felelős magyarnak. Az Ő személye az élő példa rá, hogy a magyarság elsősorban vállalás kérdése. De hogy is volt?

Egy görög kisvárosban, Ptolemaidában jött a világra 1944 áprilisában. Hazájában polgárháború dúlt, édesapja meghalt, s ő mindössze négy évesen – több ezer honfitársával menekültként került Magyarországra. Különböző gyermekotthonokban nevelkedett, s miután a budapesti Eötvös József Gimnáziumban 1962-ben érettségizett, az ELTE-n folytatta tanulmányait, ahol történelem-orosz szakon szerzett oklevelet. Ekkortájt ismerte meg feleségét, Kolczonay Katalint. A tanulási vágy azonban tovább űzte: 1980-ban a szociológusi oklevelet is megszerezte, majd 1990-ben görög anyanyelvéből tett felsőfokú vizsgát. Kutatói tevékenysége kezdetben a törökök által elkövetett görög népirtás körülményeinek feltárására összpontosul, majd a modern görög diaszpóra, ill. a 40-es évek végén létrejött politikai emigráció kérdéseit tanulmányozza. A kutatás-sorozat eredményeiről könyvek sora tanúskodik. A 90-es évek végétől figyelme Trianonra irányul, a magyarság huszadik századi történelmének legtragikusabb eseményére. Elsősorban az okok érdeklik, s mint a téma egyik úttörőjét, Koltay Gábor őt kéri fel Velünk élő Trianon c. dokumentumfilm-sorozata szakértőjének. 2015-ben megválasztották a Magyarországi Görögök Kutatóintézetének igazgatójává. Újabb kutatások, konferenciák tárják fel a magyar-görög történelmi és társadalmi kapcsolatok történetét, amelyek kétnyelvű kötetekben jelennek meg. Különböző szakmai tagságai közül feltétlenül említenem kell, hogy 2007-től a Trianon Kutatóintézet KHA alapító elnöke, majd 2009-től a Trianoni Szemle alapító-főszerkesztője. De 2014-től tiszteletbeli tagja a felvidéki Palóc Társaságnak, 2015-től pedig a Magyar Bizantinológiai Társaságnak is. Könyvei közül helyszűke miatt egyet emelek ki, mégpedig a Küzdelem utolsó vérig címűt, amely Gróf Tisza István pályáját vázolja fel beszédei, levelei és visszaemlékezései alapján.

A Trianoni Szemle tizenhárom év alatt visszavonhatatlanul beírta magát a magyar kultúra történetébe. Ez elsősorban a főszerkesztő, Archimédesz Szidiropulosz és a csapat érdeme. Örömmel jelenthetjük ki, hogy kedves görög Barátunk eddigi elismerései, a Magyar Erdemrend Lovagkeresztje, a Kisebbségért-díj és a Szent István-díj mellé mostantól szíve fölé tűzheti a Magyar Örökséget jelképező arany koronát is. Kedves Archimédesz, viseld egészséggel, még hosszú időn át!

Magyar Örökség és Európa Egyesület (1%)
adószám: 18232101-1-43

1114 Budapest, Bartók Béla út 59.
e-mail: magyarorokseg1995@gmail.com
Tel.: +36 30 9416-202
www.magyarorokseg.hu

Kérjük személyi jövedelemadója 1%-át ajánlja
a Magyar Örökség és Európa Egyesületnek

K&H Bank: 10200971-21523575-000000000

**A Magyar Örökség és Európa Egyesület,
valamint a Magyar Örökség Díj fő támogatója
az Agrárminisztérium és a Hungarikum Bizottság.**

AGRÁRMINISZTERIUM

Támogatóink:
Magyar Tudományos Akadémia
Schmitt Pál volt köztársasági elnök
Vincze László és Fiai Papírmerítő Műhely